SYBLS
Sem - IV
Regular

Two Hours **60 Marks**

Q1. Answer the following questions in two sentences (any Six) **6 x 2= 12**

a) Why Hans J Morgenthau regarded International Politics (IP) as the struggle for power among nation states?

b) Name any two functions of World Trade Organization

c) What is the importance of technology as an element of national power?

d) Give two Reasons for the formation of Regional Organizations with examples.

e) How are ICJ decisions enforced? Who can bring contentious cases to the International Court of Justice?

f) Name any two features of Arbitration as a peaceful method of settlement of disputes.

g) What is a violent Non State Actor in IR? Give two examples of a violent non state actor.

h) Name any two differences between international relations. (IR) and international politics (IP)

i) Who adopted NIEO? Name any two features of New International economic order (NIEO).

j) Why was NATO formed? Give one reasons for the ongoing Russia and Ukraine conflict.

Q2. Write short notes on (any **TWO**) 2x6=12

a) Effectiveness of International law as a limitation of National power

b) MNC as a non-state actor in IR

c) Uniting for peace Resolution

d) ILO

Q3. Answer any **TWO** 2X6=12

a) The treaty signed in 1648 was a peace treaty that ended the Thirty Years' War, one of the worst conflicts in European history
i) Identify the treaty as given in the above facts. Name two significance of the treaty.
ii) What do you understand by the principle of sovereign equality as given in the UN Charter?

b) The immediate cause of World War I was the assassination of Archduke Franz Ferdinand of Austria-Hungary. A Serbian nationalist named Gavrilo Princip assassinated him and his wife while they were in Sarajevo, Bosnia which was part of Austria-Hungary... This assassination led to Austria-Hungary declaring war on Serbia.
i) What is Alliance? What are the two major alliances of the First World War?
ii) What is a Buffer state? Give example of a Buffer state from Asia.

c) Australian Prime Minister Anthony Albanese heaped praise on Indian counterpart Narendra Modi, during the latter's recent visit to Australia. "You have brought the spirit of the world's biggest democracy to Australia," Albanese said of his "dear friend," adding the Indian leader has helped strengthen Australia's democracy.

i) How leadership play an important role in the enhancement of national power? Explain

ii) What is the provision of Article 51 of the UN CHARTER?

d) UN Peacekeeping helps countries navigate the difficult path from conflict to peace.
i) What are the three basic principles of UN Peace keeping operation ?
ii) Who has the mandate to deploy UN Peace keeping operatoion ?

Q4. Answer the following questions in details (any Two) 2x12=24

a) Write a note on state as a primary actor in IR. Explain the enforcement functions of the UNSC.

b) What is the role of UN in dealing with covid pandemic? What is the consultative status of the ECOSOC?

c) Discuss Mediation as a peaceful method of settlement of disputes.

d) Write a note on Euro zone? What is Brexit and reasons for Brexit?

****

SyB LS
Sem-IV
(Marathi)
Regular

वेळ दोन तास मार्क्स ६०

प्र. १ खालील प्रश्नांची दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा) १२

अ) हान्स जे मॉर्गेन्थाऊ यांनी आंतरराष्ट्रीय राजकारणाला (आयपी) राष्ट्रराज्यांमधील सत्तेचा संघर्ष का मानले?

ब) जागतिक व्यापार संघटनेच्या कोणत्याही दोन कार्यांची नावे सांगा

क) राष्ट्रीय सामर्थ्याचा घटक म्हणून तंत्रज्ञानाचे महत्त्व काय आहे ?

ड) प्रादेशिक संघटनांच्या स्थापनेची दोन कारणे उदाहरणांसह द्या .

इ) आयसीजेच्या निर्णयांची अंमलबजांवणी कशी केली जाते? वादग्रस्त खटले आंतरराष्ट्रीय न्यायालयात कोण आणू शकते?

फ) वादांच्या सोडवणुकीची शांततापूर्ण पद्धत म्हणून लवादाची कोणती ही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.

ग) आंतरराष्ट्रीय संबंधात हिंसक बिगर राज्य घटक म्हणजे काय? हिंसक बिगर राज्य घटकांची दोन उदाहरणे द्या .

ह) आंतरराष्ट्रीय संबंध (आयआर) आणि आंतरराष्ट्रीय राजकारण (आयपी) मधील कोणतेही दोन फरक लिहा.

ई) नवीन आंतरराष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्थेचा स्वीकार कोणी केला? नवीन आंतरराष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्थेची दोन वैशिष्ट्ये लिहा.

ज) नाटोची स्थापना का झाली ? सध्या सुरू असलेल्या रशिया आणि युक्रेन संघर्षाचे एक कारण सांगा.

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) १२

अ) राष्ट्रीय अधिकाराची मर्यादा म्हणून आंतरराष्ट्रीय कायद्याची परिणामकारकता

ब) बहु राष्ट्रीय कंपन्या आंतरराष्ट्रीय संबंधात बिगर राज्य घटक.

क) शांतता ठरावासाठी एकीकरण

ड) आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना **ILO**

प्र. ३ प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) १२

अ) १६४८ मध्ये स्वाक्षरी केलेला करार हा एक शांतता करार होता ज्याने तीस वर्षांचे युद्ध संपुष्टात आणले, जे युरोपियन इतिहासातील सर्वात वाईट संघर्षांपैकी एक होते.

i) वरील तथ्यांमध्ये व्यक्त होणारा करार ओळखा. करारातील दोन महत्त्वाचे घटक सांगा .

ii) संयुक्त राष्ट्रांच्या सनदेमध्ये दिलेल्या सार्वभौम समानतेच्या तत्त्वाचा अर्थ सांगा.

01E1E9A98B0E7AAEE7D7CDE617E6E440

ब) पहिल्या महायुद्धाचे तात्कालिक कारण ऑस्ट्रिया-हंगेरीच्या आर्च ड्यूक फ्रान्झ फर्डिनेंडची हत्या हे होते. ऑस्ट्रिया-हंगेरीचा भाग असलेल्या बोस्नियाच्या सारायेवो येथे असताना गॅव्हरिलो प्रिन्सिप नावाच्या सर्बियन राष्ट्रवादीने त्याची आणि त्याच्या पत्नीची हत्या केली. या हत्येमुळे ऑस्ट्रिया-हंगेरीने सर्बियाविरुद्ध युद्धाची घोषणा केली.

i) आघाडी म्हणजे काय? पहिल्या महायुद्धातील दोन प्रमुख आघाडया कोणत्या ?

ii) बफर स्टेट म्हणजे काय? आशियातील बफर स्टेटचे उदाहरण द्या.

क) ऑस्ट्रेलियाचे पंतप्रधान अँथनी अल्बानीस यांनी नुकत्याच झालेल्या ऑस्ट्रेलिया दौऱ्यात भारताचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांचे कौतुक केले. जगातील सर्वात मोठ्या लोकशाहीची भावना तुम्ही ऑस्ट्रेलियात आणली आहे", असे अल्बानीस यांनी आपल्या प्रिय मित्राविषयी सांगितले.

i) राष्ट्रीय सामर्थ्याच्या वाढीमध्ये नेतृत्वाची भूमिका महत्त्वाची कशी असते? स्पष्ट करा.

ii) संयुक्त राष्ट्रांच्या सनदेच्या कलम 51 मधील तरतूद काय आहे?

ड) शांततेचे धोरण अवलंबिणाऱ्या संयुक्त राष्ट्र संघटनेमुळे देशांना संघर्षाकडून शांततेकडे जाण्याच्या कठीण मार्गावर मार्गदर्शन होते.

i) संयुक्त राष्ट्र शांतता अभियानाची तीन मूलभूत तत्त्वे कोणती आहेत?

ii) संयुक्त राष्ट्र संघटनेचे शांतता राखण्याचे कार्य करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

प्र. ४ खलील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) २४

अ) आंतरराष्ट्रीय संबधात प्राथमिक कृती घटक म्हणून राज्यावर एक टिपण लिहा. सुरक्षा परिषदेची अंमलबजावणी विषयक कार्ये स्पष्ट करा.

ब) कोविड महामारीचा सामना करण्यासाठी संयुक्त राष्ट्रांची भूमिका काय आहे? आर्थिक आणि सामाजिक परिषदेचा (ECOSOC) सल्ला देण्याचा अधिकार काय आहे?

क) वाद मिटविण्याची शांततापूर्ण पद्धत म्हणून मध्यस्थीवर चर्चा करा.

ड) युरो झोनवर टिपण लिहा? ब्रेक्झिट म्हणजे काय आणि ब्रेक्झिट स्थापन करण्यामागची करणे काय आहेत?

****